

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat óra 2 frt 50 kr.
 Három óra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

HIRDETÉSEK:

Négyhasábos petit-sor egyszeri közléséért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyitlérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összekötöttében levő hirdető-írdák, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak. . . .

Megjelen: hetenként egyszer,

— vasárnap reggel. —

A hirdetőket, előfizetőket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

4831. sz.

Bars megye alispáni hivatalától.

Bars megyében a verebelyi járásban rendszerezett **baracska** és **nagymányai**, a lévai járásban rendszerezett **nagy-kálnai** és **garam-keszi-i**, az oszlányi járásban rendszerezett **oszlányi**

orvosi körök

betölthetése iránt ezennel pályázat nyitattik.

A körorvos javadalmazása;

Orvostudor megválasztása esetére 600 frt. évi fizetés, és 100 frt uti átalány.

Orvos sebész megválasztása esetén 400 frt. évi fizetés, és 100 frt. uti átalány.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy pályázati kérvényeiket f. évi június hó 1-ig, a megye törvényhatóság alispáni hivatalánál bemutassák, a körorvosok választásának kitűzött napjai e következők:

Baracska)

Nagy-Kálnán) folyó évi június hó 9-én.

Oszlányban)

Nagy-Mányán)

Garam-keszin) folyó évi jun. hó 10-én.

A választás mindenütt a kör orvosi székhely község-házában fog megtartani.

Kelt Aranyos-Maróthon 1886. apr. hó 22-én.

Máriássy m. k.,
alispán.

Vörösmarthy szobor.

Tekintetes Szerkesztő úr!

A lapokban legközelebb felmerült a hír, hogy Arany János szobrára a kellő pénzerő meglévén, annak felállítására, a helyiségre nézve tárgyalások indultak meg Budapest főváros és a szobor bizottság között.

Ez alkalommal mellékesen, ugy per tangentem érintve volt az is, hogy ezen szobor párhuzamosan állíttatnék fel Vörösmarthy Mihály szobrával, vagyis: hogy a felállítandó szobrok egymással szemben állíttassanak fel.

Nagyon megörültem e hírek, mert ugy vélem, hogy Vörösmarthy szobra nem hiányozhat azon a helyen, a

hol Petőfi és Arany szobrai diszelegnek, miután a nemzet életében ezen három kimagasló jelesünk elválatlanul áll egymástól; s egyik a másika nélkül bizonyos diszharmonia képez. S a mint tudós embereink szokták jellemezni, mindenik nevéhez egy-egy kor fűződik. S ha Petőfit Kosuth kora s világa-, Aranyt Deák ideje jellemzi, kétségkívül Vörösmarthy Mihályt Széchenyi, a legnagyobb magyar korának, eszméinek kifejezése gyanánt tekinthetjük.

S minthogy Vörösmarthy Petőfit s Aranyt megelőzte, s ezek őt mesterröknek vallották, az „egymásután“ elve szerint meg kellett volna e téren is előznie ezeket.

No, de a mi halad, nem marad; a két jelesünk szobrának megelőzése annál kevesebbé lehet bántó Vörösmarthy szellemének; mert hiszen ő mondta a haladás s előremenetel ihletésében e nevezetes szavakat: „legyen minden magyar utód, külföld mender mint apja volt!“

Nagy örömem azonban nem tartott sokáig; mert csakhamar, a mint kutatni kezdtem, hogyhát hol van Vörösmarthy szobrára a pénz: meg kelle győződnöm arról, hogy ez bizony eddig seholy sincs; s hogy ennek csak ezentul kell valahonnan kikerülnie.

De hát honnan? Onnan, a honnan a többi került; t. i. a nemzet áldozat készségéből.

De ki szerezze meg ezt? Tudományos intézeteink. Ott van a magyar akadémia; ott van a Kisfaludy, Petőfi társaság. Ezek álljanak az ügy élére és a kívánt szükséges erő, valamint eddig, ugy meg fog szereztetni erre is.

De hát mi köze lehet az ilyen szerény provinciális embernek ilyen nagy dologban? Mit avatkozik ez a tudós körök munka - rendjébe; mondhatják a nagy tógájú embereink.

Hát biz az igaz lehet; nem is le-

het egy provinciális embernek ambíciója országos dolgok menetének irányzására, különösen akkor, mikor arra hivatott közegek léteznek, s ezek az ügyet eddig ugy sem ejtették el; hanem csak a jobb időket várják; hisz maga Vörösmarthy írta: „emléket neki egy jobb kor fog adni örökölni: s azt; hogy hű fia volt, a haza, jegyzi reá.“

Hát szerkesztő úr, én azt tartom, hogy az a jobb kor, jobb idő már egy generációt képez Vörösmarthy halála óta; s tartok nagyon attól, hogy a németek módjára járunk el, mikor még több generációt be akarunk várni; s a németekről pedig legnagyobb tudósunk Humboldt mondta, hogy kétszáz esztendőn van szükségök, még egy eszme náluk megéri. Ezen már kitűnő félben álló generáció; s a német kétszáz esztendőnek a félelme, aztán azon saját hanyatló korom, mely a három jelest személyesen látta és csudálta s mely mindannyian emlékéit, szobrát szeretné megélni s meglátni indított arra, hogy ezen sorokat szerkesztő urhoz—becses lapjába való felvétel végett — intézzem.

Dixi et salvavi animam meam.

Egy provinciális olvasó.

A szőlőmetszésről.

(S.-A.-Ujhelyen tartott versenymetszés alkalmából.)

Régi tapasztalatok utján bebizonyított tény az, hogy a szőlő tavaszi megmetszése egyike azon legfontosabb szőlőmunkálatoknak, mely által ha az okszerűen vitetik véghez, a szőlőtőkét termésre erőltethetjük, folytonosan évről-évre termő erőben tartjuk, s a szőlőtöke életét meghosszabítjuk.

A metszést szintén egy fontos szőlőmunka előzi meg, a nyitás, mely munkával a szőlőtökeket a metszésre előkészítjük. A nyitásnál nagy hibát követnek el a Hegyalján az által, hogy nem csak tökönyakát nem takarják ki kellően; de igen gyakran

még a tökefejek, sőt a vesszők alsóbb szemjei is földdel betakarva hagyatnak, minek ismét természetes következménye, hogy az ilyen tökéket helyesen, okszerűen megmetszeni nem lehet, mert a munkás nem láthatván, hogy honnét nőttek ki a vesszők, a felesleges vesszőket töben le nem vághatja; de ellenkezőleg a tökének minden vesszei csapokra, még pedig igen gyakran hosszú csapokra metszetnek. Tehát a helyett, hogy a Hegyalján — mint mondani szokták — kopaszra metszenek; ellenkezőleg, rendetlen s igen gyakran hosszú csapos műveletet folytatnak. De van a rosz nyitásnak egy más igen nagy hátránya is, nevezetesen: a töke nyaka a kapálás alkalmával gyakran a kapával felhorzsoltatik, megsértetik, ezen sértett helyeken forradások, a forradásokban rejtett szemek képződnek, melyekből valamint a tökefej forradásaiban lévő rejtett szemekből azután erednek az ugynevezett harmat vagy hajszálygökök, melyek csak a felső jól művelt kövérebb talajban terjednek el, s bőven vehetvén föl a tápanyagokat, utóbb ujnyi vastagságra is megerősödnek. Ezen harmat gyököknek hátránya; 1. hogy a felső talajrétegben bővebben lévén a szőlő tápanyagai, ezek veszik által a töke táplálását, s az alsóbb taljgyökök, melyek tulajdonképen vannak hivatva a töke táplálására, — aránylag soványabb talajban elpusztulnak. Ha már most jön egy száraz nyár, — mint ez a 60-as években gyakran megtörtént, — kiszárad a felső talajréteg s ezen gyökök a száraz talajból nem táplálkozhatván, rendre kipusztulnak a tökéik. 2. Ezen harmat gyökök igen akadályozzák a szőlő földjének kellő megművelését, a mennyiben a kapa folytonosan beleakadozván, a munkás nem szereti mélyen kapáját a földbe eresztetni. 3. A harmat gyökök szintén mint tényezők működnek közre a termés elrugásánál, vagy mint a Hegyalján mondani szokták. elnyellésénél is, a mennyiben ha virágzás alatt, vagy közvetlen virágzás után jön egy kis eső, a felső talajréteg azonnal megázik, s így a harmat gyökök folytán hir-

TÁRCZA.

Pauler Tivadar.

Halálának híre nem jött váratlanul, a súlyos csapásra a közvélemény már több hét óta el volt készülve. Már hónapok óta testben és lélekben megtörve látták a hetven éves agastyánt szenvedő arcczal, melyről a nagy fájdalmak tükröződtek vissza s daczára annak még mindig állásának élt s nehéz kötelességének megfelnl igyekezett.

Ez bizonyítja legszebben nagy jellemét és önfeláldozó hazafiságát.

Elhunyt a egész fővárosban, az egész országban a legőszintébb és legmélyebb részvétet keltette. A nagy munkakör, melyen belül az elhunyt államférfi nagy munkásságot végzett s kötelességeit hiven és buzgón teljesíté; csak most, halála után tűnik fel teljes egészében előttünk; — most, a mikor ama körből a legtevékenyebb munkás, a legerősebb oszlop kidőlt. — Pauler Tivadarban a kormány egy minisztert, a parlament egy képviselőt, az akadémia egy tudóst és igazgatót, az egyetem egy jeles tanárt, az irodalom egy kiváló író, a szókészék egy kitűnő szónokot. A kuria egykori bíróját, az egyetemi ifjuság szeretett tanárját, sokan, nagyon sokan jó barátot s mindnyájan egy magas tiszteletet érdemlő férfit és önzetlen hazafit veszítünk.

Temetésén a minisztereken a főrendi és képviselőházon, a bíróságok és tudomány képviselőin, a főrangú világ tagjain

kivül József főherceg is jelen volt. És amit első sorban kellett volna megemléznünk maga a király is megjelent a kitűnő férfiú ravatalánál, ami mindennél fényesebb bizonyossága, hogy Pauler csakugyan birta az egész nemzet teljes rokonszenvét a legelső magyar embertől a királytól kezdve a legutolsóig. Ő felsége nem várt megjelenése rendkívüli hatással volt a gyászszertartáson résztvevő óriási közönségre

A magyar nemzet örökre hálással fog megemlékezni arról a napról, melyen a magyar király egy szerény magyar tudósnak, egy egyszerű munkás polgárnak, egy nagy-ravágyás nélküli miniszternek temetési szertartásán megjelenik. Ujabb jel és bizonyosság ez arra, hogy felséges királyunk együtt érez hű magyar nemzetével!

Az elhunyt miniszter életrajzát a következő vázlatban közöljük. Született 1818. ápr. 19-én Budán, hol atyja a magyar főhadi kormánynál szolgált. Édes anyja a hazai jogirodalom történetében ismeretes Markovics Mátyás leánya. Iskoláit a budai főgimnáziumban s a pesti egyetemen kitűnő sikerrel végezte. — 1832-ben a bölcsészeti, 1836-ban pedig a törvények tudorává avatott fel s miután 1838-ban Pesten a természeteti jogot rövid ideig helyettesként tanította, azon évben a zágrábi akadémiahoz a természetjog és magyar közjog rendes tanítójává nevezték ki. 1845. nov. 22-én választotta a magy. tud. akadémia az értekezései és előadásai által már akkor is kitűnő nevű tudóst levelező tagjai közé, majd 1855-ben rendes tagjai közé vette föl.

1848-ban a pesti egyetemen lett jogtanár, hol azóta jog és államtudományi enciklopédiát, bölcséleti és büntető jogot tanított. Egy izben a legfőbb ítélőszék előadó-bírója volt. 1869-ben lépett a politikai térre. — Első magyar irodalmi munkái a Századunk, Athenaeum, és Tudománytár folyóiratokban jelentek meg. 1871. február 10-én lett vallás- és közoktatásügyi miniszterre, mely állást azonban nem sokára 1872. szept. 4-én felcserelette az igazságügyi tárczával, melyet 1875. márczius 2-ig tartott meg, mikor is a Bittó-kabinet többi tagjaival együtt lemondott s visszatért tanszékéhez; 1878. június 30-dikán ismét átvette az igazságügyi tárczát, ezuttal már a Tisza-kabinetben. 1881-ben valóságos belső titkos tanácsossá lett. 1871. óta képviselte a főváros első kerületét. A tud. akadémiában 1874. május 28-án az akadémia igazgató tanácsának tagjává, 1880. nov. 22-én pedig az akadémia másod-elnökévé választottatott és e tisztségről csak az utóbbi időben mondott le éppen betegsége miatt és bármennyire igyekeztek rábírní, hogy vonja vissza lemondását, azt nem volt hajlandó megtenni. 1867-ben, a koronázás alkalmával, a Lipót-rend lovagkeresztjével és 1875-ben ugyanazon rend nagykeresztjével tüntette ki ő Felsége.

*

A képviselő házban Pauler egyike volt a legjobb szónokoknak s gyakran idézett elő viharos tetszést a házban. Emlékező tehetsége bámulatosan élénk volt. Régtörténet dolgokra a legnagyobb pontossággal emlékezett. Minisztersége alatt nem volt olyan

ülés a képviselőházban, melyen meg nem jelent volna, ha csak betegsége nem tartóztatta, vagy a főrendeknél nem volt elfoglalva. S ha a ház ülése nem tartott délutáni 2 óráig, a fenmaradt időt arra használta, hogy hivatalába ment és ott dolgozott. Már vagy három hónap óta a képviselőházba sem járt, legutóbb akkor jelent meg a házban, midőn az igazságügyi tárczát tárgyalta.

Az ellenzék nagy vitára készült s a legjelesebb szónokok jegyeztették fel magukat, hogy bírálat alá vegyék igazságügyünk hiányait és bajait. De mindön megjelent Pauler Tivadar, betegen sápadtan, a szónokok egymásután keltek fel és kijelentették, hogy tekintettel a miniszter állapotára, elállnak a szótól. Oly jelenet volt az, mely sokáig emlékében marad mindazoknak, kik tanui voltak az ellenzéki szónokok lovagias eljárásának.

Hiven és önzetlenül szolgálta hazáját utolsó leheletéig. A nemzet osztatlan rokonszenvét vitte sírjába.

Nyugodjék békében!

Május elsején.

(Életrkép.)

Hadd tépjek ki egy lapot ama könyvből, a melybe a mindennapi élet csendben, homályban lefolyó apró tragédiáit jegyzi fel egy csodás hatalmú nemző — ama könyvből, a melyből oly kevés tud olvasni

*

telen sebesebb nedvaramlás áll be a tökébe s ezen hirtelen bekövetkezett sebesebb nedvkeringés is oka lehet a termés elrugásának.

Tehát a nyitátnál, ha mi elakarjuk kerülni, hogy tökéink cserebokrokká ne váljanak; másrésztől hogy metszés alkalmával a harmanyokereket eltávolíthassuk: ugy kell eljárunk, hogy ne csak a töke feje, de a töke nyaka is kifedessék, hogy a metsző megfigyelhesse, honnét nőttek ki a vesszők, a nyakhajtásokat, valamint a mult évben képződött harmany gyökereket töben lementszhesse.

Mielőtt a szőlőmetszés lényegére áttérnék, szükségesnek látom, hogy a szőlőtöke egyes részeivel ugynevezett szerveivel röviden megismerkedjünk.

A szőlőtököt 2 részre oszthatjuk, u. m.: azon részét, mely a földszinén alól a földben van szétterjedve, nevezük gyökérnek, mely a földben lévő s vízben feloldható tápanyagok felvételére, tehát a töke táplálására szolgál. A másik részét, mely a földszinén felül van, nevezük koronának.

A szőlőfa koronáján 3 részt különböztethetünk meg, u. m.: a töke nyakát, töke fejét és a vesszőket. A töke nyaka tart a földszinétől a töke tejig. A tökefej képződik a vesszőknek folytonos visszavágása által, ugyanis ily módon a sebhelyek beformnak és ezen forradások kivastagítják a tökefejet. A tökefejből kinőtt éves hajtásokat vesszőknek vagy venyigéknek nevezük.

Ezen vesszőkön vannak a bütök és a bütök között az izek. A bütök igen nevezetes és fontos részei a vesszőknek. Nyáron által ha megnézzük a szőlőtök veszeit, látni fogjuk, hogy a bütök egyik oldalán van a levél, a levél tövében a rügy s a másik oldalon vagy sima, vagy kacs van, vagy pedig a termést látjuk. Ha elültetjük a vesszőt, vagy lehomlitjuk, a gyökerek rendszeren a bütökökből fakadnak. Fentebb említettem, hogy a bütök egyik oldalán a levél szárának tövében van a rügy vagy szem, és pedig látható, azért ezeket a rügyeket világos rügyeknek vagy szemeknek nevezük. De vannak a tökefej forradásaiban is szemek s ezeket rejtett szemeknek nevezük, miután ezek nem láthatók. (Folyt. köv.)

Iskolai zászlóaljok.

Lapunk husvétii számában közöltük Ardényi Dezsőnek, a „Pozsonyvidéki Lapok“ szerkesztőjének az iskolai zászlóaljakra vonatkozó javaslatát, melyet a malackai járási tanító-egyesület közgyűlése egyhangulag elfogadott; egyszersmind megkereste az összes hazai tantestületeket, hogy azt pártolólaj terjesszék fel az országgyűléshez,

Feltámadt az első májusi nap hajnala.

Mosolygott, mint egy kaczer menyecske piros ajka. A főváros lakói siettek ki a feltámadt természet anyai keblére, élvezni a virágok illatát, az üde lég balszámát és a hegy mámorító levét. Megszólt a lelkesítő katona-zene; végig hangzott a népesebb utcákon, s ki még a párnák közt álmodozott, felnyitva szemét, örömmel ébredt tudatára annak, hogy ma van a kedves május elseje!

A kül-város egy sötét, nyirkos pincezugában is megmozdul egy kiaszott váz nyomorult fekvő helyén. Egyedül van. Pedig sokan laknak együtt az oduban, de valamennyi rabja a lelket ölé, farszto munkának . . . annak járma alatt görnyed már valamennyi, hogy el ne maradjon az a verejtékkel szerzett száraz kenyér!

A beteg nő átszellemülten pillant fel a zene vidám dallamára; sovány karjaival rejtélyes jeleket int a becsillanó napsugár felé; felegyenesedik, szemei mereven nézik a fényben lebegő számtalan porszemet, s alig érthetően dadogja — „megbocsájtok, leányom . . . isten legyen irgalmas, hogy elhagyta szegény anyádat!“

Aztán megdermed s lehanyatlik remegő keze; a napsugarak eltűnnek, a zene elhangzik s ő meg nem mozdul többé soha. —

*

A sugárut tündér palotái közt lázas sietséggel rohog befelé a sok, fényes, angol paripák által röpitett művészi alkotás jármű. Kívül ragyog az inasok egyenruhája, belül pedig csillog a női szem és a gyémánt.

A láthatár alján halvány villámok világítják meg fekete felhők sötét foszlányait. Mindenki siet az élvek színhelyéről a csüdes otthon védő falai közé.

és pedig annál sürgősebben, mert a kérdés a népfelkelési törvény kapcsán tárgyalandó.

Mi értendő az iskolai zászlóaljok alatt, mi azoknak célja, az kiviláglik Ardényi Dezső következő indoklásából:

Fölöslegesnek látom — ugymond — e helyütt bővebb fejtegetésbe bocsátkozni annak, hogy mily fontos szerepet játszik a népnevelésben a tornázás; a jelen tárgyalás alá bocsátott indítványom — paedagogiai szempontból véve — szintén nem egyéb, mint a tornázásnak egyik néme. Ha — azonban a már tárgyalás alá került népfelkelési törvényjavaslat kapcsán — politikai és nemzetgazdasági szempontból megfigyelés alá vesszük a dolgot, nem csekély eredményre jutunk. Szerény nézetem szerint az elemi iskola növendéke a tankötelezettség tartama alatt tanítójának vezetés mellett — amennyiben ő maga is a hadkötelezettség, illetve népfelkelés kötelekésbe tartozik — könnyen és játszva elsajátíthatná a könnyebb katonai gyakorlatokat; s ez folytatattának — természetesen fegyver nélkül — a 15-dik életévig, s ez időn túl a begyakorlás a 18-ik évig már fapuskák alkalmazása mellett lenne eszközöndő, hogy így a fegyverfogások különféle nemeiben nyerjenek az ifjak kellő kiképzetést, ugyanarra, hogy a 18-ik életévet betöltött ifju elméletileg és gyakorlatilag kiképezve s megedzve, a népfelkelés kötelekésbe tartozó kiszolgált, illetve veterán altisztek vezetés mellett a valóságos — tehát már többé nem fapuskák — kezelésében és különösen a céllovészetben olykép képeztessek ki, hogy midőn 20 vagy 21 éves korában rendes sorozás alá kerül, a katonaitudományból legalább ismerettel és anynyi ismerettel bírjon, mint egy 1 és fél éves tényleges szolgálatba levő katonai; s ha ennyire jutottunk, elértek vele azt is, hogy akkor nem forog fenn többé szükségé annak hogy az a szegény fiatal ember, elvonva a gazdaság vagy mesterségétől, 3 évig ott nyüglődjék. S ha a hadköteles három év helyett csak két vagy egy és fél évig van tényleges szolgálatban, az állam milliókra rugó összeget takarít meg, a mi mindenetre, különösen a jelen viszonyok között nem éppen megvetendő, nem is számítván azon előnyöket, melyeket a földmivelés és ipar a megkímélt munkáerőben 1 vagy 1 és fél év alatt nyerne.

Célom ez indítványommal egyszersmind a tanítói tekintély emelése s nyomoruságos anyagi viszonyainak javítása is, amennyiben óhajtom, hogy a tanító a népfelkelési csapat állományban örmesteri rendes évi fizetésben — a mi 100 vagy 120 frtot tesz — tiszthelyettesi minőségben szerepeljen és egyenruha-illetményben részesüljön.

Végül a malackai járási tanító-egyesületnek a hazai tantestületekhez intézett felhívása helyesen emeli ki: „Végtelen fontos az eszme magyar nemzeti szempontból — különösen nem magyar ajkú lakta vidéken, — hol az ifju nemzedék magyar vezényszó mellett felnöve, a magyarsodást, nemzeti szellemet hathatósan előmozdítani lesz hivatva. Eltekintve a szá-

Emitt vágtat egy négy telivér lovas hintó; az ezüstből vert nagy cimerekre kilencz águ korona borul. A hintóba X. gróf ül, ki Párisban divák észráló mosolyára, India rengetegekben pedig a vadon üvöltő királyaira vadászott. Arca sápadt, homloka redős, ajkai körül örömet és keservet megvető gunyos mosoly.

S oldalán ki ül?

Élő lény e valóban, vagy pedig képzelem alkotta vakító káprázat csupán?

Nő e valóban, vagy pedig feljáró szelleme annak, kiért Troja falai alatt egy nemzet veszett el?

Az a forró szenvedélyről, tulvilági mámor édességéről regélő bágyadt s mégis oly szikrázó szemsugár; az a parányi ajak, a melynek ez egy szava; „szeretlek“ oly csodás világot támasztó, mint a Teremtő „legyen“ szózata; e homlok, melyre mintha a Mindenség nagy, szent eszméit vésték volna az angyalok . . . oh toll, erőtlén vagy te arra, hogy csak iahvány árnyát is körvonalozd e fényes jelenségnek.

De esitt; nagy fekete szeméit a grófra szegezve, megnyílnak piczi ajkai.

— Nézd kedvesem, mint rohannak a sötét felhők, néhány percz mulva kitor a vihar; hajtassunk tán gyorsabban és a rövidebb uton.

A gróf egykedvűen int a kocsisnak s a hintó befordul ama mellék utcák egyikébe, hol a világvárosi pompát és fényt a nyomor szivet rázó sápadt, beteg alakjai váltják fel.

A hintó repül, mint a szélvész; nem való az inség utvesztőjébe — s egyszerre csak megáll . . .

— Mi az? — kiált a gróf idegesen, meglátva a szembe jövő menetet, mely ron-

mos paedagogiai előny fontos állami érdekétől, ily nevelés által egy egészséges, testben és lélekben erős nemzedéket fogunk nyerni, melyet az egységes haza szeretetében neveltünk, hogy szükség esetén a hazáért harezoljón.“

Bars megye fogadalmi ünnepe.

Sz.-Benedek, 1886. május 3.

Mint minden évben, ugy ma is, megyénk törvényhatósága a magyar nemzet vallásos jellegéhez méltó diszszel és áhitattal ülte meg a már 169 éves fogadalmi bucsúnak magasztos ünnepét. Kár, hogy a télies zordon idő a közönségnek tetemes részét annyira hon marasztotta, hogy a megjelenő hívek csaknem kizárólag az itteni és a némethi-i plebaniáira szorítkoztak. Számuk az 1000 főt mégis meghaladta. A megyei tisztikar mind e mellett szép számmal vala képviselve.

Különösen nevezetes a mai bucsu már csak azért is, hogy a körmenet először indult ki a restaurált apátsági templomból a megyei kápolnába, melyben fényes segédlettel a legközelebbi időben kitüntetett Scláry Ignác czimzetes esztergomi kanonok s thaszári plebános ur ő nagysága mutatá be az Urnak a vérelnküli áldozatot. Bent a kápolnában magyar nyelven az aranyszáju és gyémánt tollu hittudós, főtisztelendő Munkay János garam-ujfalusi esperes-plebános, a kápolna előtti téren pedig tótul a kis-tapolcsányi segédlelkész ur tartá az egyházi hitoktatást.

Midőn a fényes egyházi szertartás az apátsági templomban dicsőenkel délután 1 1/2 órakor befejeztetett, azután következett a főtisztelendő plebános urnál a magyar ünnepeknél elmaradhatlan lakoma, melyen a főtisztelendő egyházi rendnek 11 és a megyei tisztikarnak 9 tagja nemcsak önmagának áldozott, hanem a Mindenhatónak is.

Igen, az egek Urának is; mert a felköszöntök sorát a főtisztelendő helybeli plebános ur megnyitván, ragyogó szóvirágokkal ékeskedő toasztjában élénk szinekkel ecsetelé ezen ünnep magasztos jellegét, Bars megye közönségének és különösen az élén álló tisztikarának vallásos erőneit és midőn az istenben hitet a világi hatalom megrendíthetlen alapkövének mondá, derék alispánunk, tekintetes Máriaassy István urnak éltetésével remek beszédét befejezte.

Utána az alispán ur emelt szót. Ismeretes kitünő ékesszólásával ugyancsak az istenbeni hitet az államnak lélkét éltető tápszernek ecsetelvén, a megye közönségének nevében meleg köszönetét fejezte ki az egyházi rendnek, hogy a megye bucsuján mindig ilyen jelentékeny számban résztvenni sziveskedik. Toasztjában a nagyszombati kanonokká előléptetett, de hivatól megválni nem bíró s éppen elutazásra való készülése közben hirtelen elhunyt Loziczky Lajos kis-apáthi-i plebános és kerületi esperes urról is megemlékezvén, ékes beszédét a mai napon celebráló czimzetes kanonok-plebános urnak éltetésével végzé be.

Ezután főtisztelendő Kittenberger István nemcsényi plebános ur a mai napnak ugy is mint a szent kereszt feltalálásának,

gyokkal fedett anyókkák, mezitlen lábú suhanczok tömegéből s egy körbefogott kis halottas kocsiából állott.

— Temetnek, melóságos uram.

— Mit, temetnek; bizonyosan valami részeg nyomorékot, a kit ugy szedtek fel a pocsolyából; csak hajts a nyomorultak közé! — kiáltott a gróf.

Egy ránczos képű anyóka, kit alig birt lába, beszólt a fényes hintóba:

— Ugyan méltóságos uram, engedjenek egy kis helyet annak a szegény özvegy asszonynak, a kit most visznek a sirba: csak egy szép leánya volt s az is elhagyta gonoszul

A bájos hölgy összerándult:

— Kedvesem, várjunk egy perczig!

A menet közeledett s a mint a hintó mellé gördült a halottas kocsi, egy villám vakító fénye megvilágítá a fekete fakoporót s az a bájos angyal elolvasta a fehér betűkkel rá mázolt nevet.

Alig észrevehetően elsápadt, ajkai görccsösen megrándultak — de mire megdördült az ég, az a szép arc nyugodt volt ismét s a hintó kétszeres sebességgel vágtatott tova.

*

X. gróf termeiben nagyban folyik a vigadás. A nagy urak könnyen kifognak az idő szeszélyein. Ha odakint a vihar tizi el az alig támadt tavasz minden báját, ők teremtenek más kikeletet oszlopos, csilláros termeikben.

Folyik a pezsgő, üres beszéd, léha élcek árja, . . . s az a bájos angyal ugy kipirult, mind egy siron fakadt rózsabimbó.

Kaczaja oly csendő, mint egy jávó: lélekarang szava . . . s mig ajkaihoz emeli a drága serleget; lát egy friss sirdombot;

ugy is mint megyei ünnepek magasztos jellegét kitünő vonásokkal ecsetelé.

Ismét a fenntisztelt alispán ur a főtisztelendő egyházi rendnek és a mai napi hit-szónokoknak éltetésével a felköszöntések sorát berekeszté.

Hölgyközönségnek a kedvezőtlen idő okozta hiányát a barna legények legjobban megéreztek; hja . . . nincs ugy ma, mint volt régen: mert a zajtalanul lefolyt ünnepek esti 8 órakor már nyoma sem volt!

. y r.

Különfélék.

— **Báró Nyári Béla**, országgyűlési képviselő, a barsi evang. reform. egyház megye segéd gondnokává választván, ünnepélyes, beigtatása f. hó 5-én történt. — Az ünnepélyen a nagy vidékről összesereglett egyházi és világi urak, s városunk szép számu közönsége vett részt. A beigtató, üdvözlő beszédet a kerület szeretett esperese Jókay Lajos tartotta, mely után br. Nyári az ünnepelt segéd gondnok szépen kidolgozott szövegét olvasta fel. Az ünnepély után a s. gondnok lakomára hívta meg tisztelőit, hol ősi szokás szrint megeredt a toasztok árja: éltetve a királyt, a vallás-erkölcs öreit és bő áldomást ittak az unióra, testvériségre, s a magyar nemzet kulturájának felvirágzására. Másnap, a folytatólagos ülésben tárgyalattak az egyházmegye hivatalos ügyei.

— **Váray József**. Léva város köztisztviselőben részesült polgára f. hó 5-én 74 éves korában elhunyt. — A boldogult — egyszerű, munkás élete mellett gondtal, szeretettel nevelte gyermekeit s a társadalom nagyobb szabásu jótékony intézményeinek támogatása alól sohasem vonta ki magát. — Legyen áldott, a kötelességét hiven teljesített derék polgár emlékezete! — A család gyászjelentése így szól: „Váray Józsefné született Cserno Zsuzsanna mint feleség, — Váray Mária özv. Jozsefcsék Károlyné, Váray János ó-barsi plebános, Váray Károly honvéd-főhadnagy, Váray Emília özv. Wozstruha Györgyné mint gyermekek, — Jozsefcsék Mária és ferje Klein Ödön, Jozsefcsék Károly, Irén és Géza; — Váray József, Wozstruha Irén, Margit Jenő és Imre; — Váray Mária és Vilma mint unokák; — Klain Ödön mint dédunoka; — Váray Anna és ferje Kreszta József mint nővére, illetve sógora; — özv. Váray Lajosné szül. Kalocsai Julianna és Hekkenberger Ida mint menyei, — szomorodott szívvel jelentik a kedves férj-, s illetve atya-, nagyatya-, dédatya-, fivér-, sógor és ipjuk, Váray Józsefnék Léva, május hó 5-én délután 3 órakor, a halotti szentség fölvtétele után, élete 74-ik, boldog házassága 52-ik évében agyszélhűdés következtében hirtelen történt gyászos kimúltát. Az elhunytak tetemei május 7-én d. u. 5 órakor fognak a lévai rom. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni, az engesztelő szentmise-áldozat pedig május 7-én fog a lévai rom. kath. templomban a Mindenhatónak bemutatatni. Léva, 1886. május 5. Áldás hamvaira!

föltötte pusztá fakeseszt és villámló haragos égbolt . . . de azért ő mosolyog.

Oh női szív, te vagy a menny, te vagy a pokol maga!

S ama könyv lapjain ez oly igénytelen, mindennapi történet

Romváry Károly

A régi időkől.

Hogy adta el szabadságát a cigány?
(Egy 1749-ben kelt eredeti okmány után szó szerint közölve. „Eger.“)

„Anno 1749. die 8-va mensis julii.
Mi alább is megh irtak Kovács cigány Gábor Adam és felesége Rác Mária alyuk tudtokra és értékre mindeneknek, mind mostaniaknak mind következőknek ez leveünknek rendiben, hogy mi mindkét ágon levő személyek soha semmi névvel nevezendő Uraságnak ezen Nemes Magyar Korona alatt jobbágya nem lévén, hanem mostan magunk szabad és tetszett akarunk szerint, önkint, senkitől nem ösztönözöttvén sem nem kényszerítettvén attuk és erős esküvésünkkel s hitünkkel ajánlottuk és köteleztük magunkat fiúról-fiúra és nemzetségről-nemzetségre most ez idő szerint Tekintetes Nemes Heves és Külső Szolnok articulariter uniált vármegyékben situált Kenderes névű nemes helységben lakos Nemzetes és Vitézleő idősb Katona Péter és idősb Katona János urainknak eő kegyelmeknek és eő kegyelmek mindkét ágon levő successorinak s posteritásainak örökös jobbágyaságra egy 16 frtos sárga szegh kanca lóért, ahhoz tartozandó bizonyos summa pénzért és ócska viseltes ruhákért, u. m. mentéért, dolmányért, nadrágért, eszmáért, kalpagért etc. Ugy hogy mind jelenvaló mind pedigh következő posteritásink, mind az két ágra származandók, tartozunk és tartoznak megnevezett Nemzetes és Vitézleő urainkat és eő kegyelmek mindkét ágra terjedett és terjedendő posteritással

— **Május.** A költők által prózában és versben oly sokszor megénekelt „szép“ május oly hidegen és zimankosan köszöntött be, akár csak november. A légmérseklet annyira lehült, hogy a hőmérő alig mutatott 3—4 fokot zérus fölött. Dérben sem volt hiány. Tetemes kárt okozott Léván a 8-án bekövetkezett fagy, mely úgy a szőlőben, mint gyümölcsben nagy kárt okozott.

— **Hymen.** Szecszányi Kajetán nyugalmazott gazdatiszt kedves és szeretetreméltó leányát **M a r i s k á t** Léván eljegyezte **K n o t e k** János árvaszéki igató. Állandó és boldog megegyezés kísérje az új frigyet.

— **Szinügy.** Bács Károly szinigazgató, ki a következő téli évadra a nyitrai színházat nyerte el, városunk rendőrkapitányi hivatalához levelet intézett, melyben engedélyt kér egy, július hó elsejével megkezdendő szini-ciklusra. A kérvényhez csatolt névsorból ítélve, Bács társulata sok jó taggal bír. Mi—közönségünk érdekében—csak örülnénk, ha egy jól szervezett társulat jönne Lévára. Elodázhatlan dolognak tartjuk azonban a már sürgetett szinügyi bizottság megalakítását. E bizottság bírálja el a jelentkező igazgató kérvényét és tájékoztatásul a kérelmezett időszak egy szini évadra; adja, vagy tagadja meg az engedélyt. Ezzel vehetjük csak elejét a színészeinkkel legutóbb történt kellemetlen esetek ismétlődésének.

— Felhívjuk újból a rendőrkapitányi hivatal, hogy a szinügyi bizottságot megalakítsa.

— **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister G á s p á r B é l a** m. kir. főerdész a rudnói, vosniczai és alsó-hámori róm. kath. iskolák; **O c s á r d K á r o l y** erdész a kopanczai ág. ev. iskola; **T o m e s z á n y i G y u l a** m. kir. erdömestert a zsarnóczai róm. kath. és izraelita, valamint a revistye-váralyai r. kath. iskola; **M i h á l y f y M i h á l y** m. kir. főerdész a zsarnóca-huttai, felső-háori, zsupkói, kláki és pilai róm. kath. iskolák; **L e s e n y i F e r e n c z** m. kir. erdész a szénásfalui, geletneki, alsó- és felső-zsadányi s a prochotti r. kath. iskolák; **H e r c z m á n s z k y A l a j o s** esztorgomi főkáptalani erdész a podbrechlehotkai és felsőapátii róm. kath. iskolák; **d r. G a s p a r e c z B é l a** t. főörvost a szklenői róm. kath. iskola; **K ö r ö s L á s z l ó** m. kir. erdész a teplai és mocsári róm. kath. iskolák; **T r u s z k a A n t a l** segéd-szolgabíró a nagy-lócsai és presztaveki róm. kath. iskolák **d r. V a l l a s z k y L a j o s** körörvost a trubini, újlehotai és jano-lehotai róm. kath. iskolák; **M á c s a y K á r o l y** szolgabíró a bars-szent-keresztii és ó-körmöcskei róm. kath. iskolák; **S z é k e l y G y ö r g y** főerdész a lutillai, koszorini, szlaskai és kapronczai róm. kath. iskolák; **F i n k a J ó z s e f** földbírtokost a saskó-váralyai róm. kath. iskola; **A n d e r l e J ó z s e f** földbírtokost a bartos-lehotkai, jasztrabai, nevolnói és klacsáni róm. kath. iskolák; **B a l á z s E m i l** m. kir. főerdész a pityelovai, jálnai, hrácsi és dubravai róm. kath. iskolák; **d r. K i s M i h á l y** t. b. szolgabíró a vieszkai r. kath. iskola; és **S z t a n k a y K á l m á n** káptalani tisztartót a szent-benedeki róm. kath. és izr. magán, valamint az orovniczai róm. kath. iskola számára ideiglenes minőségű miniseri iskolátogatókká nevezte ki.

híven, igazán és hűségesen minden névvel nevezendő dolgokban, telben nyárban, hében hóbán, mind kovács munkáinkkal, kocsisággal és valamivel ember élelmet szokta keresni, egyáltalában szolgálni mint örökös jobbágyok. Hogyha penigh feljebb említett urainkat mi jelenvalók és posteritásink híven és igazán nem szolgálunk, vagy szolgálunk nem akarnánk, tehát adunk eó kegyelmeknek oly teljes autoritást, hogy akárholot mi jelenvalók és posteritásink ezen Nemes Magyar Korona alatt, ugymint révén s vámon, falun és városan, úton útfélen, mezőkben véghegyekben, várakban, urak s méltóságok hátk mögöl is valaholott egyáltalában megtalálhatnánk és találtatnánk, mint igaz örökös jobbágyokat szabad akarattal szerint megfoghassanak és fogattathassanak, törvényesen meg is büntethessenek, vagy büntethetessenek és magok lakóhelyekre vitessenek s vitethessenek mind jelenvaló, mind következő maradékaikkal edgyütt: egyszerűen mind a két ágon levő jobbágy személyek kötelezzük magunkat arra, hogy már említett Katona Péter és Katona János urainkat és mind két ágon levő posteritásit eó kegyelmeknek mindaddig és csillagok világositának. Melynek nagyobb és állandóbb voltára attuk ezen saját kezünk keresztvonásával megerősített Contractusunkat vagy jobbágyágrul álló levelünket.

Sign. Kenderesi die et anno ut supra. Nemes helység pecsétje. (P. h.) Kovács cigány Gábor Ádám k. v. Felesége Rác Mária saját k. v. Előttevezze: a tanácsosok és Motzó István, Rác János, Dendők István cigányok által. Közli: **Milecz Béla.**

Sirvers.

Itt nyugszom, vándor, nézd, hogy fed e sirhalom engom: Téged is egykoron úgy fog befogadni sírod! Kérlek, hogy ki vagyok? ... még eltem büszke halandó. Mint te; úgy jártam. — Most? ... por e hantok alatt. Luna.

— **A körmöcbányai magyar egyesület** tudatja: hogy a f. é. febr. 1-én tartott tombola nyeregytárgyaiból több darabot az illetők mind maig nem vitettek el. Sziveskedjenek a tulajdonosok f. hó 15-ig intézkedni, mert azonül az egyesület a tárgyakat el fogja árverezni.

— **A bars szentkeresztii emléktábla** leleplezése. Bars-Szent-keresztben, a besztercebányai püspökök nyári székhelyén, mint levelezünk írja, e hó 28-án emlékezetre méltó ünnepély tartott. A magyar történelmi társulat 1874-ben zólyomgyepei kirándulása alkalmával zárulását Bars-Szentkeresztben tartá, Ipolyi püspök vendégszerető kastélyában. Ipolyi, hogy e nevezetes gyűlésnek emléke fentartassék e helyen, emléktáblát készíttetett s azt e kastélyban helyeztette el. Az emlékkö leleplezése ápril 28-án tartott meg. Délután 3 órakor a püspök vezetésével mentek a kastély ama részébe, hol az emléktábla fel van állítva, a hol Szilágyi Sándor társulati titkár üdvözölte a püspököt. Ipolyi meghatottan válaszolt s meleg köszönetet mondott a küldöttégek tagjainak, kiemelve, hogy a társulat érdekeit ezután is melegen fogja ápolni. Valóban ez volt Ipolyi legszebb bucsúvetele e helytől, melyen a hazának és nemzetnek annyi szolgálatot tett.

— **A flumei cs. és kir. tengerészeti akadémiában** való felvétel tárgyában a honvédelmi minisztérium pályázatot hirdet, mely szerint a következő iskolai év kezdetével (szeptember 16.) ezen akadémiában előreláthatólag 50 egészen ingyenes és féldíjmentés kincstári és fizetéses hely fog betölteni. Az élelmezési átalány egy fizetéses helyért e idő szerint 800 forint; féldíjmentes helyért 400 forint fizetendő. A felvételi folyamodványok rendszeresen felszerelve, legkésőbb f. évi augusztus 10-éig a cs. kir. hadügyminisztérium tengerészeti osztályához Bécsbe intézendők.

— **Butorgyár Besztercebányán.** Besztercebányán egy részvénytársaság van alakulban, mely a vagyontulajton Harnisch és társai cég butorgyári vállalatát vétel útján át fogja venni, hogy ez által ezen a felvidék lakosságára nézve nagy fontosságú iparág fenttartható legyen. A részvényalíráások eddig szép eredményt mutatnak és van remény arra is, hogy a mennyiben a megkivántató 1/4 milliónyi tőke a helyi érdekeltek közt nem iratnék alá, a fennmaradó részvények budapesti pénzügyi körökben fognak elhelyeztetni.

— **A tavaszi fagyok egyik oka** a meteorológusok szerint abban keresendő, hogy tavaszi éjjeleken tiszta ég és északi légáramlatok mellett, a napközben átmelegedett földfelület hő-kisugárzása igen nagy, a minnek következtében a léghőmérséklet éjjel tetemesen alább száll. Jamin e jelenséget Glaisher angol természetbúvár észleleteire támaszkodva, a légkör változó vizsgálatmának tulajdonítja. — Glaisher ugyanis léghajón tett buvárlatai közben azt tapasztalta, hogy a míg a föld fölületéhez közel a légkör vizsgálatmája az év különböző szakáiban alig mutat különbséget, a felsőbb légrétegben az egyes évszakok és a földfelülettel való távolságok szerint igen különböző a vizgöz mennyisége; így tavasszal (április 18-án) már 3500 m. magasságban nem talált vizgözt a légkörben, holott a nyári hónapokban kétszeres magasságban is még mindig észrevehető mennyiségű vizgöz volt kimutatható, még pedig a legtöbb augusztus hónapban. Minthogy pedig a derült ég és száraz levegő nagyban elősegíti a testek hőkisugárzását, tavasszal, különösen április hónapban, derült éjjeleken a kisugárzás igen nagy, a minnek azután fagyok és derek a következményei.

— **A háziipar országos kiállítás** tervezetét az előkészítő bizottság már összeállította. E kiállítás célja, a magyarországi népies, földmives-iskolákban és tanműhelyekben ápolott háziipar készítményeit bizonyos csoportok és kézirajzi momentumok szerint teljes egészükben bemutatni. A kiállítás fővédnökéül Stefánia trónörökös főhercegnő, védnökül pedig a magy. kir. földmívelés-, ipar és kereskedelmi miniszter lesz felkérve. A kiállítás csakis a magyar korona tartományai háziiparának felőlélésére szoritkozik. A kiállítás ideje 1888-ban, a király uralkodásának 40-ik évében fog rendeztetni, augusztus hóban nyílik meg és 3 hónapig áll nyitva. Helyéül a városligetben levő nagy iparsarnok lesz kibérelve.

— **Hogyan ismerjük fel a fukszint a vörösborbán?** Ha azt akarjuk megtudni, hogy van-e fukszin a vörösborbán, nem kell egyebet tenni, mint néhány cseppet a gyanus borból krétára csöppenteni. Eleintén e cseppek, akár természetes színű, akár festett a bor, pirosak; ha természetes volt a bor, néhány perc múlva a piros szín hamuszínűvé változik át, ellenben, ha fukszinos volt a bor, pirosak maradnak.

— **Fris gyümölcsöt és főzeléket** szállítanak már Ausztráliából Londonba, épen úgy, mint előbb a friss húst, külön e célra berendezett jégkamrákban. Az első hajószállítmány Adelaideből pár héttel ezelőtt érkezett meg az angol fővárosba s kitűnő minőségben.

— **A gyáripar emelése.** A gazdasági minisztériumban — hir szerint — egy szövögyárnak hazánk valamely alkalmas vidékén való felállításával foglalkoznak. Az anyag, mely feldolgozásra kerül, nem ken-

der vagy len, hanem az ezek pótlására rendkívül alkalmas kínai fű az ugynevezett ramie növény volna, melynek hazánkban való termelését egy társulat nagy mértékben kívánja előmozdítani.

— **Sárga répa az egerek halála.** Böhm állatorvos véletlenül azt tapasztalta, hogy egerek, melyek kizárólag apróra vágott sárgarépát ettek, néhány nap alatt mind elpusztultak. E tapasztalat alapján kísérleteket is tett s csakugyan 12 egér közül, melyeket sárgarépával ettetett, hét néhány nap alatt megdöglött; e hétről bizonyosan tudta hogy más nem ettek. A beteg egerek mozdulni nem tudtak és nem voltak képesek lábukra állni. Ugy látszik, hogy a sárga répa mérges hatását a főzés sem veszi el, mert három egér, fött sárgarépát kapott s meg dögölt tőle.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** A jövőhözre hazánkban általában változó, szeles idő várható, helyenkint csapadékkal, kevés hőváltozás mellett. — **Bécsben** a külvárosi szegény lakosság között az ugynevezett „ragályos nyakszirt-meredés“ kezd fellépni. A közörszázalékban már számos ily beteget gyógykezelvek. A betegség lefolyása igen gyakran halálos. A ragályos betegség okát főleg a jó ivóvíz hiányában keresik. — **II. Sándor csár szobrát** e hó 1-én leplezték le Kisenewben. A szobrot az 1877. évi ápril 22-ének emlékére állították, mely napon a hadüzenetre vonatkozó manifestum olvastatott fel. — **Rabló támadás.** Pozsonyban az államvaspálya közelében két tüzer altiszt megtámadott egy a töltegyárból hetibérével hazatérő munkásnőt s fojtogatni és ütlelni kezdték. A járókelők közlekedtére azonban megugrottak.

— **Bükszádon** május 1-én este a vacsoránál levő tiszték ellen dinamitmerénylet történt, melynek azonban a ház megsérülésén kívül egyéb következményei nem voltak. — **A gr. Mattei féle elektro-homeopátikus** gyógyszerek elárúsítását a kormány megtiltotta. — **Uj-Bodrogh** temesmegyei községben hamis ezüstforintokat találtak e napokban. — **Kolera-orvosok** kerestetnek Ausztriában. A kolera még nem érkezett ugyan a szomszédságunkba, de nem lehetetlen, hogy el fog érkezni. Az osztrák kormány tehát — igen helyesen — előre készülni védelemre. — **Megbolygzik** a ragályos betegségen átesett marhákat. Ezután miniszteri rendelet értelmében minden ragályos betegségből kigyógyult állatnak egy **L** betűt sütnék jobb szombjára. — **Gránitbányát** fedeztek fel Arad megyében. A bánya kitűnő minőségű kövezt anyagot szolgáltat s köve oly nagy nyomást bír el, minőt a híresnek tartott manthauseni sem. — **Pasteur hire** az egész világot bejárta már. Legujabban három arab beteg is érkezett. — **Zsidó-üldözésekről** érkezik ismét hír Oroszországból. Odesszában a mult hó végén a nép a külvárosokban megtámadta a zsidók lakásait és boltjait. Szabasztopolban husvét első napján volt zsidóüldözés és az utóbbi helyen a katonaság kegyetlen volt a támadók ellen fegyverét használni és számosan megsebesültek. — **Égési és forrázási sebekre** nincs jobb enyhítő szer a tojás felénél, melyet a sebre kell önteni. Puhább a kollodiunnál és rendszeren kéznél is van. Jobban hűsít mint a faolaj vagy gyapot. — **A pécsi dalünnepély** előkészületei már meglehetősen előre haladtak. Hogy mily látogatott lesz, arról fogalmat nyújthat, hogy eddig 40 dalegyet jelentkezett 800-nál több énekessel. — **A pápának** 50 éves áldozópapi jubileuma alkalmából a világ hírnevesebb írói, tudósai és művészeinek munkáiból egy másolat-gyűjteményt fognak átadni.

APRÓSÁGOK.

— Rovatvezető: **Z u h a n y.**

Büles mondások. Házasságok történetét egy pár szó, a szerelem történetét egy pár levél világítja meg. — Az ártatlanság olyan virág, amely elhervad, mihelyt hozzá érnek s a köny nem kelti többé új életre. — Az a nő, ki gyermekei nevelését férjére bizza, olyan mint az óra mutató nélkül.

A színház előcsarnokában. Egy úr egy előtte menő hölgy karját csipi meg, mivel azt hiszi, hogy unokahuga. A hölgy hátrafordulva: „Jaj! Tudja-e, hogy ez fáj! ... Azután nem is illik.“

Nagy mondás. Hej de nagy uszoras az a X. — Én tudom csak, hogy milyen? Minap egy zsebkenőt kértem tőle kölcsön; egy hét múlva egy vég vásznat követelt vissza.

— **Storch L.** brüni áruházának hírdetése — mint annak szövegéből is kitűnik — azon ajánlatot teszi az értelmiség részére, hogy áruit utánvétel nélkül is küldi. E körülményre szívesen felhívjuk az olvasó közönség b. figyelmét.

A „Magyar-Francia Biztosító-Részvény-Társaság“ folyó évi ápril hó 17-én Bittó István ó Excellentiája elnöklété alatt 1885. évi rendes közgyűlést tartotta meg.

Az igazgatósági jelentés kiemeli, hogy a folyton tartó gazdasági válság és az általa minden téren előidézett forgalmi pangás a biztosítási üzlet menete is — ez a termelői és kereskedelmi tevékenység legfontosabb ágazataival minden más üzlettel szorosabban lényű összefüggésben — mind e sok tekintetben hátrányos hatást gyakorolt. Eme sajnálatos tény több-kevésbé a legtöbb biztosító-társaságnak mult évi zárszámadásában meggyőző kifejtésére talált és ugyanezt megelégedésre szolgál az igazgatóságnak, hogy oly ered-

ményvel léphet a közgyűlés elé, mely a lefolyt és általánosságban kevésbé kedvező biztosítási üzletre és különösen a jégárazat passiv eredményére tekintettel kielégítőnek mondható, s hogy azon kellemes helyzetben van — a tartalékok több, mint elégségesen történt javadalmazása mellett — a mult évihez hasonló magasságra osztalékok fizetését javaslatba hozhatni. Az igazgatóság újabb bizonyítékát véli ebben látni az üzlet szilárd alakulásának, a mely kevésbé kedvező viszonyok között is megfelelő jövedelmezést helyez kilátásba.

A tőzbiztosítókul a nyersdij bevétel 4,432,375 frt 52 krt (az előző év 4,304,151 frt 55 krj ellenében) tehát 158,223 frt 97 krtal többet eredményezett; folyó közekezőkara teljesen tehermentesen 934,766 frt díjtartalék, (a tiszta díjak 38%-ja 2%-kal több, mint az előző évben és 115,000 frttal több a tapasztalatszerűleg szükségesnél) függő károka pedig 264,605 frt tartalék lett visszahelyezve; az üzletág maradványa 111,783 frt 35 kr.

A szállítványbiztosítás 1,647,558 frt 35 kr. nyersdij bevételt (a mult évi 1,829,317 frt 51 kr. ellenében) tehát 182,759 frt 16 krtal kevesebbet tüntet ki; folyó közekezőkara tartalékul 174,111 frt 12 kr és függő károka 203,940 frt helyzetetett kiadásba, az üzletág tehát 51310 frt 10 kr. nyereséget eredményez.

A kimutatott díjbevételek-összegek az indirektüzlet lassanként való feladásának és a már majdnem teljesen szervezett direkt üzlet csaknem kizárólagos művelésének következménye.

A jégbiztosításnál nyersdijakban 795,663 frt 36 kr (a mult évi 958,357 frt 98 kr. ellenében) 162,694 frt 62 krtal kevesebb bevételeztetett. Ez üzletág 29,719 frt 71 kr veszteséggel járt, mely kedvezőtlen eredmény a mult évi számos és érzékeny károkat okozott, rendkívüli időjárásának tulajdonítható. A földtermek árának alacsonyága természetesen a biztosítási érték csökkenését és ezzel kapcsolatosan a díjbevételek megfelelő kevesülését vonta maga után.

Az életbiztosítás 1885. végével 9985 kötvénnyel 19,106,463 frt tőke és járadékról szóló biztosítási állagot tüntet ki. Az 1885. évben 97,000 frt összegű felmerült káresetek 36,221 frt 88 krtal maradtak a várható halandóságban alul, díjtartalékul 1,428,781 frt 80 kr (343,761 frt 56 krtal több, mint az előző évben) Ezen ágazat nyeresége 45,014 frt 62 krt tesz.

A társaság 1885. december 31-én az elemi biztosítási ágakban 1,208,167 frt 42 krtal, az életbiztosítási ágban pedig 1,428,781 frt 80 krtal, összesen 2,636,948 frt 22 krtal díjtartalékkal, azonkívül 1,434,314 frt 35 krtal agió, árfolyam különbözőzeti és nyeresémi s külön tartalék fölözt rendelkezik, ami 506,314 frt 89 krtal emelkedést jelent. Valamennyi ágak kártartalékai összesen 439,501 frt 15 krtal ragnak.

A társaság által folytatott valamennyi biztosítási üzletág díjbevétele a lefolyt évben tett 7,574,439 frt 01 kr.

A mérleg 357,692 frt 06 krtal tisztanyereséget tüntet ki, melyből az alapszabályilag előirt tartalékok és díjazások levonása után osztalékul részvényenkin 30 frank — 6% aranyban fizetettik.

Az igazgatósági jelentéshez fűzött üzleti jelentésből kitűnik, hogy a társaság fennállása óta díjakban 33,811,321 frt 86 krtal bevételeztetett és károkkért 23,374,423 frt 77 krtal fizetett ki; díj és egyéb tartalékokra pedig — a függő károkon tartalékol 493,501 frt 15 krtal nem is számítva, 4,071,162 frt 57 krtal gyűjtött. — A teljesen befizetett részvénytőke 4 millió frt aranyban.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Apró-Cseprő históriák. ezim alatt becsajította közre a napokban **S i k o r** Margit sikerült beszélggyűjteményét; melynek tartalma: Végzetes nátszátas. Egy kis apró történet. A tréfa vége. Mikor Tinike utazik. Beszögödött hirdetés útján. A törvényszék előtt. Az én keresztkomám. A hazajáró lélek. Vőfély-vőlegény. Az agglegények. Oh azok a férfiak. Az újabb, hasonmái irodalmi termékeink között egy sem, mely kellemesebb szórakozás mellett annyi lélekemelő hatást gyakorolna az olvasóra, mint e beszélggyűjtemény. — Képei az életből merítve s oly hű színben esetel, hogy minden sora élénk szórakozást nyújt olvasójának. A 17 ivre terjedő novella-gyűjtemény. A **g u e r L a j o s** jónévi kiadók bizományában jelent meg Budapest. Ár 2 frt.

Peres Sándornak lapunk egyik munkatársának általunk is jelzett műve meglelt. Címe: „Szeret. A paedagogia“ első lapja. Irta: Peres Sándor. E műnek néhány lapját örömmel mutatjuk be t. olvasóinknak — lapunk jövő számában. — „A munka szeretete“ cime alatt. Az író a szeretet fogalmának kifejtése után e nemes érzületnek érvényesítését tünteti fel a társadalomban; leírja a szeretet hatását születésintől s éles paedagogiai tapintattal vezet saját „én-ünkről a más“ szeretetére; igen szép utasítást nyújt a szülőknek s nevelőknek egyaránt a szeretet-nevelés legfontosabb eszméinek megvilágítása körül. — A 8-ivre terjedő mű ára 90 kr. Kapható Léván, Nyitrai és Társa könyvkereskedésében. — Igen melegen ajánljuk a szülők s nevelők figyelmébe egyaránt.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet nyilvánítás.

A lévai „Stefánia-árvaház“ javára: 3 frtot vettünk Tek. Kónya Józset rendőr kapitány úrtól, mely összeget Csakan Katalin lévai lakos, mint talált pénzt, helyezte el a kapitányi hivatalnál. Az összeg átvétele iránt senki sem jelentkező, az a fenti nemes célra adományoztatott.

Köszönet a jó ügy nevében

Léva 1886. május hó 7.

Szarmay Endre
egyleti pénztárnok.

Köszönet nyilvánítás.

Alulírott gyászoló család a legmélyebb köszönetét nyilvánítja mindazoknak, kik **V á r a y J ó z s e f** nek, a legjobb férj és hön szerető atyának elhunytá alkalmával mélyen érzett fájdalmukat — szíves részvétükkel enyhíteni kegyesek voltak.

Léva 1886. máj. 8

A gyászoló család.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: **K ó n y a J ó z s e f**, városkapitány.

Buza: m.-mászánként 7 frt 10 kr — 7 frt 50 kr. Kétszeres 5 frt 90 kr — 6 frt 10 kr. Rozs: 5 frt 80 kr — 6 frt — kr. Arpa: 5 frt 50 kr 5 frt 70 kr. Zab: 6 frt 10 kr — 6 frt 50 kr. Kukoricza: 5 frt 40 kr 5 frt 80 kr. Bab: 8 frt — kr — 8 frt 20 kr. Lencse: 7 frt 50 kr — 8 frt — kr. Köles: — frt. — kr.

3-7

Nincs ennél jobb! Selmeczbánya. Magyarország. Tekintetes ur! Mindenek előtt fogadják hálás köszönetem a küldött Brandt R. gyógyszerész-féle svájci labdacskókat, melyek minden más hashajtószernél sokkal jobbak. Az első napokban három szemet vettem be, most már hetenként csak kétszer szükséges három szemet vennem. Természetes, hogy ennél többet már nem kell bevennem, mert székrekedésem, mióta a labdacskókat használom, teljesen megszűnt. S ezért nem fejezhetem ki eléggé tek. Uraságodnak hálás köszönetem. Ha lehető volna, hogy még egy ideig e labdacskókkal éljek, biztosan hiszem, hogy a porok bevételelől el tudnék szokni. Ez a legáltalános bizonyítéka a svájci labdacskók jó hatásának, mert a labdacskók számát nem kell szaporítani és a baj megszűntével is lehet még elővigyázatul néha-néha egy-egy szemet bevenni. Ezer köszönet a legjobb szándékkal küldött svájci labdacskókat, melyek hatása valóban fölülmulhatatlan. Gasparikovics János, könyvkötő-segéd (városi kórház.)

5392. 1885. sz.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Eder József lévai lakos végrehajthatóknak özv. Feja Imréné és társai lévai lakosok végrehajtást szenvedő elleni 60 frt tökekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében kiskoru Feja Inre, kiskoru Feja Kálmán és kiskoru Feja Erzsébetnek a lévai 1717. sz. tjkvben A. + 1. sorsz. alatti fekvőségbeni 3/5 rész illetményökre 81 frt, továbbá az A. + 3. sorsz. alatti fekvőségbeni 3/5 rész illetményökre 442 frt 20 kr, továbbá az A. + 4. sorsz. alatti fekvőségbeni 3/5 rész illetményökre 345 frt 60 kr, végre a lévai 1718. ivben az A. + 1. sorsz. a fekvőségbeni 3/10 rész illetményökre az árverést 264 frt 90 kr ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi június hó 1-ső napján délelőtti 9 órakor Léva mezővárosában a kir. telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 100/100-át vagyis a lévai 1717. ivben A. + 2. sorsz. a fekvőségbeni 3/5 részére 8 frt 10 kr, továbbá az A. + 3. sorsz. alattira 44 frt 22 kr, továbbá az A. + 4. sorsz. alattira 34 frt 56 kr, és a lévai 1718. ivben az A. + 1. sorsz. a 26 frt 49 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1886. évi január hó 7. napján.

A lévai kir. járásbírósa mint tkvi hatóság.

Gyenes József, kir. járásbíró.

LAKÁS-VÁLTOZTATÁS.

Tisztelettel tudatom a t. közönséggel, miszerint eddigi lakásomból (nagyfogadó-utca) ugyanazon utcában lejjebb a 297. számú Csontó László-féle házba (Márkl József ur háza mellett) költöztem át.

Egyszermind ajánlom ez alkalommal üzletemből a legfinomabb házi zsírt, kilója 70 kr, 1 liter 60 kr. Kitiűnő minőségű szalonna kilója 70 kr. Füstölt sonka (hátulsó) kilója 1 frt.

REGNER JÓZSEF, üzlet-tulajdonos

161 1-3

VIDATS-EKÉK

Vidats-féle egyéb gépek és azok pótrészei ezentul az eredeti Vidats-féle minták (modell) szerint csakis az alábbirt gyárban kaphatók, mely az összes mintákat a Vidats-féle esődtömegtől megszerezve, azokat is gyártja.

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár-részvénytársaság gazdasági osztálya.

Központi iroda:

Budapest, váczi-körut 57. szám.

162 0-0

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, mikép én tisztelettel alulirott

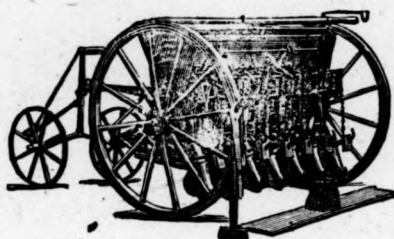
WEISZ SÁNDOR

cézgem alatt a

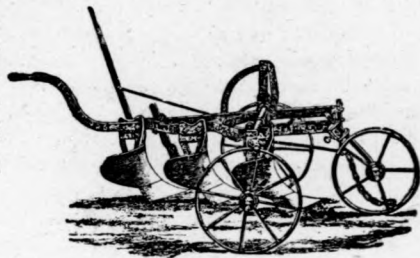
163

G É P G Y Á R T

gyarapított erővel ujólag működésbe hoztam.

E célból az üzletbe jártas üzletvezetőt, gépfelszerelőket és munkaerőket fogadtam fel és iparkodni fogok, hogy a volt társas cézgemnek ajándékozott bizalmat kitűnő munka, olesó árak és jó árak kiszolgáltatása által magam is kiérdemeljem.

Javitások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Egyuttal bátorkodom a t. cz. közönség figyelmét felhívni

gazdasági gépek és eszközökből

álló gazdag és nagy választéku készletemre, u. m.: javított „Hungaria“ sorvetőgépek, szóróvetőgépek szecska- és repavágók, pépelő gépek, daráló malmok, cséplőgépek, rosták s a legkülönbélebb rendszerű ekékre stb.

Kiváló tisztelettel

WEISZ SÁNDOR,

ezelőtt „HAVAS MIHÁLY és TÁRSA“, a nyitrai gazdasági gépgyár, ércz- és vasöntődejének tulajdonosa.

Megrendelések egyedül **NEUMANN ZSIGMOND** lévai lakos bizományosom és képviselőm által teljesíthetők; hol a gépek megtekintés végett rendelkezésre állnak.

Képes árjegyzéket kívánatra ingyen.

STORCH L. áruháza Brünmben

Domonkos-utca 51. szám (Morvaország)

szétküldi utánvét mellett, amig raktáron lesz, az alább megnevezett árukat jóval az előállítási áron alul. Hogy a t. megrendelők előtt minden bizalmatlanságot eloszlassak, külön kívánatra a t. papság, községi előljárók, földbirtokosok, gyári- és jószágigazgatók, tanárok, magasabb állami, városi és megyei hivatalnokok megrendeléseit utánvétel nélkül is eszközölöm.

NAGY tömeg posztómaradék

3/4 méter hosszú, a legszebb mintákban egész férfi-öltözetek

számára; 1 maradék 3 frt 75 kr o. é. — Bármely nem kedvező maradékot visszaveszek.

Egy maradék futó-szőnyeg 10-12 méter hosszú minden színben, igen tartós Csak 3 frt 50 kr.	Asztalkendők fehér vászonból, 1/4 nagyságu négyszögben 6 darab 1 frt 20 kr. Kávékendők vászonból, minden színben 6 darab 30 kr.
Konyha-kendők szürke vászonból, teljes nagyságban. 6 darab 70 kr.	Vászon-törülközők fehér vagy veres szegélylyel 6 darab 1 frt 20 kr.
Rips-garnitúrák a legpompásabb színekben, mely 2 ágy- és egy asztalterítők áll, köröskörül szinórral és bojt-tal ellátv, 5 frt.	Félvászon ZSEBKENDŐK urak és hölgyek számára pompás kiállításban. Egy tuczat 1 frt 80 kr o. é.
Ágyterítők vörös kretonból finoman levarrva teljes nagyságban. 1 darab 3 forint oszt. értékben.	PORTÖRLŐK szürke vászonból, vörös szegélylyel 6 db. 60 kr. POHARTÖRLŐK fehér vászon, vörös szegélylyel 6 darab 1 frt.
Damaszt-csinvat ágyhuzatra, 1 rőfnyi széles, kitűnő minőségű 1 vég (30 rőf) 5 frt 50 kr.	Házi vászon 1 rőf széles, egy vég teljes 29 rőf, 4 frt 20 kr.
Juta-asztalterítő legujabb mintájú, teljes nagyságban, köröskörül széles rojtczattal 1 darab 90 kr.	NŐI REGGELI RUHÁK finoman kiállitva, nyersvászon- és kartonból kellő nagyságban 1 darab 2 frt 50 kr o. é.

NŐI FÜZŐK

kitűnő minőségű kanál-blanchettal 1 darab 70 kr.

Angol uti-plaidek
tisza gyapjuból, 3/4 méter hosszú, 1.60 mtr széles 1 darab 4 frt 50 kr.
Uti-plaid szij 75 kr. o. é.

CHIFFON
igen jó minőségű, kiválóan czélszerű férfi-, női-, és gyermekfehérneműhöz 90 cm. széles egy vég (30 rőf) 5 frt.

Uti takarók
nehéz fekete vagy barna plüssből, igen nagy, azelőtt 8 frt, most csak 4 frt.

Nyári mosó-szővetek
(szintartó cheviot és kammarn) 6-7 méteres maradékokban, férfi-öltönyökre a legujabb mintákban. 1 maradék 3 frt 50 kr.

Házi kötények
erős kék vászonból, a legujabb minták szerint megnyomva 6 darab 1 frt 50 kr.

JUTA-KÉSZLET,
mely 1 asztalterítő és 2 ágyterítőkötől áll, csinos kivitelben, teljes nagyságu, 3 frt 50 kr.

Frottir-törülközők
igen csinos széles vörös szegélylyel és rojttal, 6 darab 1 frt 50 kr.

Asztali készlet
1 asztalterítő és 6 asztali kendő vászon-damastból, 1 készlet 2 frt 30 krajczár.

Férfi-nyakendők
elegánsan díszitve négy darab 1 frt.

Lópokrócok
drap és szürke színű, színes szegélylyel, teljes hosszúságu és szélességű 1 drb. 1 frt 30 kr.

ZSEBKENDŐK
beszelve színes szövött széllel, elegánsan előállitva 1 tuczat uraknak 1 frt — kr
1 " nőknek 80 kr
1 " gyermekeknek 60 kr

Juta-függönyök
2 részből álló, 3/4 méter hosszú szegélylyel és rojttal, a legszébb kiállításal 2 frt 30 kr.

Sternbergi ágyhuzatok
1 rőf széles, minden színben, csikos Jótállás a színezésért. 1 vég (30 rőf) 6 forint o. é.

LEPEDŐK
(varrás nélkül) 2 méter hosszú, 1/2 méter széles a legjobb vászonból 1 darab 1 frt 40 kr.

Szalmazsákok
(varrva), jute-vászonból, minden színben csikozva, teljes nagyságu 1 drb. 90 kr.

Asztalterítők
minden színben, 3 darab 3/4 nagyságu 1 forint 3 " 1/4 " " 2 forint

Csipke-ablakfüggöny
1 méter széles, a legpompásabb minták szerint 1 méter 25 kr.

Juta-ágyszőnyeg
1/2 méter hosszú, — köröskörül szegélylyel a legujabb minták szerint. 1 pár 1 frt 30 kr.

OXFORD
30 rőfös, valódi színezéssel 4 forint

Egy kész FÉRFI-NADRÁG
jó cheviot-elkövetből, jólállóan elkészitve 1 pár 1 frt 35 kr.

Meg nem felelő árak készségeggel visszavétetnek és a pénz kívánatra visszaküldetik. LEVELEZÉS MINDEN NYELVEN.

164 1-25